PiSA 4U

Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών στον Εγγραμματισμό στην Τεχνητή Νοημοσύνη

Κατανόηση των δεδομένων της PISA και αξιοποίηση των μελλοντικών ευρημάτων

Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025

Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021 - 2025

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Το έργο υλοποιήθηκε με Επιστημονικά Υπεύθυνο τον Καθηγητή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Αναστάσιο Εμβαλωτή και χρηματοδοτήθηκε βάσει της Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, μέσω του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021-2025.

Ταυτότητα

- Απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς
- Αντικείμενο: ανάγνωση, ερμηνεία και αξιοποίηση δεδομένων PISA για τον εγγραμματισμό στην ΤΝ
- Λειτουργεί προπαρασκευαστικά — πριν τα αποτελέσματα γίνουν διαθέσιμα
- Εξηγεί τι θα μετράται, ποιες διαστάσεις θα συγκροτούν το πεδίο και πώς τα ευρήματα μπορούν να αξιοποιηθούν

Σκοπός

- Κατανόηση του τι αποτιμά η PISA στον εγγραμματισμό στην ΤΝ
- Κοινή γλώσσα ερμηνείας αποτελεσμάτων
- Διάκριση βασικών κατηγοριών ανάλυσης δεδομένων
- Κατανόηση σχέσης επιδόσεων με στάσεις, πρακτικές και κοινωνικές συνθήκες
- Αξιοποίηση ευρημάτων για σχεδιασμό διδασκαλίας και σχολικές παρεμβάσεις

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση της ενότητας, οι επιμορφούμενοι αναμένεται να μπορούν:

- Να εξηγούν τι σημαίνει εγγραμματισμός στην ΤΝ ως πεδίο αξιολόγησης
- Να περιγράφουν τις βασικές διαστάσεις που οργανώνουν την αποτίμηση
- Να αναγνωρίζουν ποιες μεταβλητές και δείκτες συγκροτούν τα δεδομένα PISA
- Να ερμηνεύουν τα αποτελέσματα ως σύνθετα προφίλ επάρκειας
- Να συσχετίζουν τα ευρήματα με σχολική πράξη, ηθική, ανισότητες, συμμετοχή
- Να χρησιμοποιούν τα δεδομένα ως εργαλείο εκπαιδευτικού σχεδιασμού

Γιατί έχει σημασία η κατανόηση των δεδομένων της PISA

- Η σχολική εκπαίδευση δεν αρκεί πλέον να εξετάζει αν οι μαθητές χρησιμοποιούν τεχνολογία· χρειάζεται να αποτιμά αν την ερμηνεύουν, την αξιολογούν και την ελέγχουν κριτικά.
- Τα μελλοντικά δεδομένα δεν θα αποτυπώνουν μία απλή τεχνική δεξιότητα αλλά ένα σύνθετο προφίλ γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων.
- Η ταχεία πρόοδος των συστημάτων ΤΝ ενισχύει την ανάγκη για ανθρώπινη εποπτεία, επαλήθευση, ηθική χρήση και νέα κριτήρια αξιολόγησης.

Τα δεδομένα της PISA για την AI literacy πρέπει να διαβάζονται ως δείκτες μιας νέας μορφής γραμματισμού και όχι ως απλή ψηφιακή δεξιότητα.

Τι εννοούμε με τον όρο «εγγραμματισμός στην ΤΝ»

Σύνολο τεχνικών γνώσεων, διαρκών δεξιοτήτων και στάσεων που επιτρέπουν στους μαθητές να αλληλεπιδρούν, να δημιουργούν, να διαχειρίζονται και να κατανοούν κριτικά τα συστήματα ΤΝ.

- Οι επιδόσεις δείχνουν αν ο μαθητής μπορεί να κρίνει πότε ένα αποτέλεσμα είναι χρήσιμο, πότε είναι παραπλανητικό και πότε χρειάζεται έλεγχος.
- Η αποτίμηση αφορά γνώση, κρίση, ευθύνη και δημιουργική δράση σε περιβάλλοντα ΤΝ.

Οι **βασικές** διαστάσεις που οργανώνουν τα δεδομένα

Γνώσεις

Τι είναι η ΤΝ, πώς λειτουργεί, ποιος είναι ο ρόλος των δεδομένων, ποιοι είναι οι περιορισμοί και οι κοινωνικές της επιπτώσεις.

Δεξιότητες

Κριτική σκέψη, δημιουργία με ΤΝ, αξιολόγηση αποτελεσμάτων, επιλογή εργαλείων και διατήρηση ανθρώπινου ελέγχου.

Στάσεις

Υπευθυνότητα, περιέργεια, προθυμία για κριτικό έλεγχο, ενσυναίσθηση, προσαρμοστικότητα και ανοικτότητα στην αναθεώρηση.

Οι βασικές κατηγορίες ανάλυσης των μελλοντικών δεδομένων

- Συνολική επίδοση
- Επίδοση ανά δεξιότητα
- Κατανομή ανά επίπεδο επάρκειας
- Επίδοση ανά πλαίσιο εφαρμογής
- Επίδοση ανά είδος περιεχομένου
- Επίδοση ανά πλατφόρμα ή πηγή

Ο ρόλος των ερωτηματολογίων στην κατανόηση των δεδομένων

- Τα δεδομένα δεν προκύπτουν μόνο από δοκιμασίες επίδοσης — πλαισιώνονται από ερωτηματολόγια στάσεων, εμπειριών και συνηθειών.
- Οι εκπαιδευτικοί κατανοούν αν μια χαμηλή επίδοση σχετίζεται με:
  - περιορισμένες μαθησιακές ευκαιρίες
  - αυξημένη ευαλωτότητα στην παραπληροφόρηση
  - ανεπαρκείς στρατηγικές απορρήτου
- Τα δεδομένα γίνονται εργαλείο παιδαγωγικής διάγνωσης — όχι συγκριτικής κατάταξης.

Πώς μπορούν να αξιοποιηθούν τα μελλοντικά ευρήματα

Σε επίπεδο σχολικής πράξης

- Σχεδιασμός δραστηριοτήτων διασταύρωσης πηγών
- Καλλιέργεια στρατηγικών προστασίας απορρήτου
- Κριτήρια χρήσης ΤΝ στη σχολική εργασία
- Ενίσχυση μαθητικής δημιουργίας με υπεύθυνο τρόπο
- Ενσωμάτωση εγγραμματισμού στην Τεχνητή Νοημοσύνη σε περισσότερα γνωστικά αντικείμενα

Εκπαιδευτικές χρήσεις

- Χαμηλή επίδοση στην αξιολόγηση AI περιεχομένου → εστίαση σε επαλήθευση και πλευρική ανάγνωση
- Αδύναμη ηθική διάσταση → επιμορφώσεις για δικαιοσύνη, λογοδοσία, βιωσιμότητα
- Τα δεδομένα κατευθύνουν πιο στοχευμένες δράσεις

Η σημασία των ευρημάτων για την αξιολόγηση και τη μάθηση

- Όταν η ΤΝ μπορεί να ανακτά πληροφορίες και να συνθέτει κείμενα, οι εξετάσεις απλής αναπαραγωγής γνώσης χάνουν μέρος της διαγνωστικής τους αξίας.
- Τα μελλοντικά δεδομένα μπορούν να στηρίξουν στροφή προς αυθεντικές δραστηριότητες, σύνθετες επιτελέσεις, ερμηνεία, κρίση και τεκμηριωμένη λήψη απόφασης.
- Ο εγγραμματισμός στην Τεχνητή Νοημοσύνη λειτουργεί ως καταλύτης για ανανέωση της διδασκαλίας και της αξιολόγησης.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στην ερμηνεία και αξιοποίηση των δεδομένων

- Οι εκπαιδευτικοί δεν είναι απλοί αποδέκτες — είναι βασικοί ερμηνευτές και μεταφραστές σε παιδαγωγική πράξη
- Κατανοούν τι δείχνουν τα δεδομένα για τους μαθητές
- Χρησιμοποιούν τα ευρήματα για να αναστοχάζονται πάνω στη δική τους διδακτική πρακτική

Ερωτήματα αναστοχασμού

- Ποιες κατηγορίες δεδομένων θα θεωρούσατε πιο χρήσιμες για τη δική σας σχολική πραγματικότητα;
- Ποια διάσταση του εγγραμματισμού στην Τεχνητή Νοημοσύνη χρειάζεται περισσότερο ενίσχυση στους μαθητές σας;
- Πώς μπορούν τα μελλοντικά ευρήματα να αλλάξουν και το περιεχόμενο και τον τρόπο αξιολόγησης;
- Πώς μπορεί ένα σχολείο να αξιοποιήσει τέτοια δεδομένα χωρίς να περιοριστεί σε λογικές κατάταξης;

Ευχαριστώ!

Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025

Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021 - 2025

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Το έργο υλοποιήθηκε με Επιστημονικά Υπεύθυνο τον Καθηγητή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Αναστάσιο Εμβαλωτή και χρηματοδοτήθηκε βάσει της Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, μέσω του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021-2025.